

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 06. 02. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_22_CJL_M

Ročník: III.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Jazyk a komunikace

Tematický okruh: Skladba

Téma: Souvětí souřadné a podřadné

Metodický list/anotace:

Zopakování základních znalostí ze skladby, pracovní list určený pro samostatnou práci. Možné využít jako opakování znalostí ze skladby i v ostatních ročnících.

Zopakujte si základní znalosti o větě a souvětí:

Věta jednoduchá

Souvětí

Souvětí podřadné

Spojky podřadící

Interpunkce před podřadícími spojkami

Souvětí souřadné

Poměry mezi větami v souvětí souřadném

Spojky souřadící

Interpunkce v souvětí souřadném

Věta jednoduchá má pouze jednu skladební dvojici – podmět a přísudek (může být také několikanásobný podmět a přísudek)

Souvětí se skládá ze dvou a více vět, souvětí **podřadné** má jednu větu hlavní a jakýkoliv počet vět vedlejších, souvětí **souřadné** má nejméně dvě věty hlavní a jakýkoliv počet vět vedlejších

Spojky podřadící uvozují větu vedlejší, jsou to: že, aby, protože, ačkoliv, jestli, když, kdyby apod.

Čárku před podřadícími spojkami píšeme vždy, pokud nejsou věty v poměru slučovacím (Když přišel a když jsem ho uviděl...)

V souvětí souřadném:

Poměr slučovací – nepíšeme čárku, spojky a, i, ani, nebo

Poměr stupňovací – a dokonce, ba i (píšeme čárku)

Poměr vylučovací – buď, anebo (platí jedna, nebo druhá možnost – píšeme čárku)

Poměr odporovací – ale (píšeme čárku)

Poměr důsledkový – a proto, a tak (musíme vždy psát čárku před a)

- 1) Označte chybnou výpověď
 - a) V místě, kde bydlím se staví nový stadion.
 - b) Čekali jsme na Karla, který se opozdil, až do rána.
 - c) Nevím, kam šel a kde se ukrývá.

- 2) Označte bezchybnou výpověď
 - a) Ztratil jsem peněženku a dokonce i všechny doklady.
 - b) Nenašel jsem ji a proto jsem byl smutný.
 - c) Byli tam všichni žáci, a tak mohla hodina začít.

- 3) Označte souvětí podřadné
 - a) Učili jsme se, protože maturita se blížila.
 - b) Přišli všichni kamarádi, dorazil dokonce i Kája.
 - c) Zůstanu doma, neboť se musím učit.

- 4) Označte výpověď s vedlejší větou podmínkou
 - a) Nevím, kdo přišel
 - b) Není mi známo, kdo to byl
 - c) Prozrad' mi, kdo tě má rád.

- 5) Označte výpověď, kde jsou dvě věty vedlejší v poměru slučovacím
 - a) Nevěřili jsme, že to udělal a ani se za to nestyděl.
 - b) Podezřívali nás, že jsme je podvedli, a proto s námi nemluvili.
 - c) Dojeli jsme do Brna, ubytovali se a šli jsme na večeři.

- 6) Která výpověď je souvětí?
 - a) V dálce vidím vesničku, obklopenou zelenými loukami a lesy.
 - b) Začalo sněžit, celá krajina se zahalila do bílé tmy.
 - c) Cestovali jsme dlouho horskými průsmyky, nevlídnými lesy a bažinatými loukami.

- 7) Jaké je správné vyjádření jednoduché věty „Těším se brzy na viděnou.“ souvětím?
- a) Těším se, že se brzy uvidíme.
 - b) Brzy se zase uvidíme.
 - c) Těším se brzy na shledanou.
- 8) Vyjádřete obsah souvětí „Zdržel se, protože měl autobus zpoždění.“ větou jednoduchou
- a) Zdržel se, protože se autobus zpozdil
 - b) Autobus se zpozdil, a proto se zdržel.
 - c) Zdržel se kvůli zpoždění autobusu.
- 9) Označte, ve které výpovědi je správně interpunkce
- a) Navrhovali jsme, aby se omluvil řediteli, kterého urazil svými hrubými výroky, ale neudělal to.
 - b) Poukázali jsme na to a dokonce jsme sepsali i petici proti tomu, aby se zde nestavěla dálnice.
 - c) Urazili nás a proto tam nepůjdeme a ani se jim neomluvíme.
- 10) Nahraďte souvětí „Choval se hrubě a nepřátelsky, a proto se vyřadil z kolektivu sám.“ větou jednoduchou
- a) Vyřadil se z kolektivu sám, protože se choval hrubě a nepřátelsky.
 - b) Choval se hrubě a nepřátelsky a vyřadil se z kolektivu.
 - c) Svým hrubým a nepřátelským chováním se vyřadil z kolektivu sám.

Řešení:

- 1) A
- 2) C
- 3) A
- 4) B
- 5) A
- 6) B
- 7) A
- 8) C
- 9) A
- 10) C

Citace, zdroje a literatura

MGR. MUŽÍKOVÁ , Olga a kol. *Odmaturuj z českého jazyka*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2007, ISBN 80-7358-082-9.